FEB 1922 Published and distributed under permit (No. 781), authorised by the Act of October 6, 1917, as the Act of the Congress of March 3, 1879. Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — ЧИСЛО 27. — Джерзи Сить Н. Дж., пятниця, 3 лютого 1922.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

VOL. XXX. — No. 27. — Jersey City, N. J., Friday, February 3, 1922. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ЛОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ПЯТЬ ДЕРЖАВ ПРИЙМАЄ ДОГОВІР ЗА ФЛЬОТИ

ВАШИНГТОН, 1. лютого. — На пятім повнім засіданю конференції для змеліорації морських зброєнь та справ Дальнього Сходу, котре зібралося нині в Меморіял Континентал Гол, представники держав приняли остаточні начерки пятьох межнародних договорів та кілька дальекосягних резолюцій.

Наперед принято текст угоди пятьох великих держав що-до обмеження фльот сих держав. Як відомо, ся угода старається змеліорити суперництво в будованю великих кораблів; вона постановляє, кількох кораблів мають на будуче мати Злучені Держави, Англія, Франція, Японія та Італія; вона далі обмежує тонажу кораблів, що служать до ношення воздушних кораблів, та подає докладно, до якої величини можуть доходити та якій нації можуть носити друго-ридні кораблі; вона наконець має в собі американсько-англійсько-японську угоду про здержуване від дальшого фортифікованя острових в західній части Тихого Океану.

ДЕРЖАВИ ЗОБОВЯЗУЮТЬСЯ НЕ ВЖИВАТИ УТРІЙНОГО ГАЗУ У ВІЙНІ.

Другий договір, котрий принято нині, се договір, також межи згаданими пятьма державами, про здержане від уживання субмарин для нищення торговельних кораблів та вживання утрійного газу у війні.

ПРИНЯТО РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ КИТАЮ.

Наконець, принято ряд резолюцій про Китай, з котрих декілька перейде в основі межнародні договори, котрі будуть пізнійше виробені і предложені до потвердженя. Межи ними є резолюція, щоби до 1. січня 1923. року з Китаю видофано чужих почтових урядників, а Китай зобовязався удержувати свою почтову службу; щоби розсилки, чи держави можуть виконати свої зобовязаня відкликати свої війска з Китаю; щоби ні одна держава не мала спеціальних прав в Китаю та щоби усі були рівноправні в торгівлі („правило отвертих дверий"); щоби держави не вживали своїх зелізниць в Китаю лише на свою користь, але давали кождій державі однакову службу, і т. д.

РОБІТНИЧІ ЮНІЇ ОТВИРАЮТЬ ВЛАСНИЙ БАНК.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., 1. лютого. — Нині відкрито тут „Продюсер енд Консюмерс Бенк", котрий заложили робітничі юнії з Філадельфії і околиці.

Зорганізував його Банковий комітет Центральної Робітничої Юнії Филадельфії після плянів, виробленых місцевим фінансістом Гвортоном Варкером. В статутах банку говориться, що три пяті части тростів банку мають бути в часі свого вибору членами зорганізованих робітничих юній. Банк отвирається на кооперативних основах і буде допускати вкладників до участи в зисках. Се перший банк того рода на сході Злучених Держав, а другий в цілій краю. Перший банк того рода є „Брадердгуд оф Локомотив Енджініре Кооперетив Нешенел Бенк оф Кливленд", котрий пятнайцять небувалим успіхом.

Филадельфійський юнійний банк почав свою діяльність вкладками в сумі пів мілюна долярів, з чого 25% (себто одну четвертину) зложили робітничі юнії.

БУВШИЙ МІНІСТЕР ФІНАНСІВ КРИТИКУЄ АМЕРИКАНСЬКІ ЗЕЛІЗНИЦІ.

ВАШИНГТОН, 1. лютого. — Перед сенатовим комітетом межи-стейтової торговлі виступив нині Мекаду, що був секретаром скарбу в кабінеті Вилсона, а пізнійше генеральним директором американських зелізниць, коли американський уряд перебрав був їх на заряд держави. Він критикував остро всіх тих, що хочуть доказувати, що урядовий заряд зелізниць довів американські зелізниці до руїни. Він заявив, що власне перед сим перебранем американські зелізниці були заряджувані в такий спосіб, що Німеччина нічого не могла кращого побажати собі, як такого дальшого заряду. На його погляд, уряд звернув зелізницям їх власність в богато кращім стані, як їх дістав.

АКЦІЯ ЗА ОБЄДНАННЯМ ЗЕЛІЗНИЧИХ І МАЙНЕРСЬКИХ ЮНІЙ.

ІНДІЯНОПОЛІС, 1. лютого. — Джан Л. Лунс, голова майнерської юнії Юнайтед Майн Вєркерс оф Америка, поновив нині заходи коло обєднання акції майнерів та зелізничих юній для оборони робітничих інтересів.

Він вислав листи до урядників пісімнайцятьох зелізничих юній, просячи їх на конференцію з майнерами в як найкорші часі. Він звертає ту увагу, що декотрих великих американських підприємців обхопила правдивий гістеричний (божевільна) охота обнижати робітничу заплату та розбивати робітничі юнії. Зелізничі робітники не уникнуть сьої пастки. Тому найкраще зробляти, як злодавлять повязуватися до оборони. Один з найкращих способів оборони, на думку Луиса, було обєднати акцію зелізничих робітників з акцією майнерів. Після його обчислень, майнерські юнії мають коло пів мілюна зорганізованих робітників, а всі зелізничі робітники числять від півтора мілюна до 1,750,000. Обі ради разом, коли становлять силу понад двох мілюнів зорганізованих робітників, які могли успішно вступити проти найбільшого кампанії підприємців за знищенем робітничої заплати та робітничих юній.

СЕНАТ УХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО ЗАГРАНИЧНІ ДОВГИ.

ВАШИНГТОН, 31. січня. — Американський сенат ухвалив нині значною більшостю голосів законопроект про сплачуванне заграничних довгів, які чужі держави винні Америці.

В тій справі був свого часу внесений законопроект, виходячий від американського уряду, а постановляючий віддати всю справу до рішення секретареви міністрови фінансів Мелонови. Проти нього однак виступила остра опозиція, заявляючися проти віддавання міністрови такої великої влади. На його місце внесено другий законопроект, котрий віддає справу стягання заграничних довгів, котрі виносять коло десять мілюнів долярів, в руки спеціяльної комісії, зложеної з пятьох людий, іменованих президентом Злучених Держав за згодою американського сенату. Ся комісія мілаби подбати за те, щоби чужі держави почали віддавати свої довги Америці в як найкоротшім часі, щоби ся комісія приймала заграничні бонди (посвідки довгу), які мають бути платні не пізнійше, як протягом 25 літ від початку обовязуючої сили закона. І щоби ці бонди приносили що найменше 4 і одну четверту проценту.

Тепер законопроект приходить від дебати палати послів; сподіються, що й ся палата ухвалить його без довгої дебати і опозиції.

ЖИТТЄ ЧЕРЕЗ СІРНИК.

Зі Сентрал Парк, на Лонг Айленд, в стейті Ню Йорк, доносять про убийство одного італійця другим. Причина була неймовірна дрібна. По роботі ішла домів громадка італійських імігрантів, зложена з Михайла Де Люче, його брата Петра, Маттіна Граціано та ще двох робітників. По дорозі Михайло Де Люче попросив Граціана о сірник, щоби закурити собі люльку. Граціано, 50-літній чоловік, подав сірник. „Сей сірник не хоче світити", — каже по хвилі Де Люче. Пійшла сварка межи обома яка тревала кілька хвилин. Нарешті Граціано каже: „Я тобі засвічу той сірник" і кажучи се, він вийняв револьвер і стрілив з нього в Де Люче просто в серце. Коли брат постріленого кинувся до стріляючого сей висрівнів і до нього і зранив його в плечі. Два другі італіяни втекли. Петро затягнувся до одного готелю, котрий відтепер його до найблизького шпіталю. За Граціяном тягне поліція.

НАСЕЛЕННЄ І ТЕРИТОРІЯ „СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ"

По „большевицькім" офіціяльним відомостях та площа України, яка находиться під московсько-большевицькою окупацією обнімає 41,073,744 десятини, в тім числі добрі 33,337,842 дес., з неї сільсько-господарчого призначення — 26,113,160 дес., 20,901,085 дес. було визвано трудовою т. і. 13,312,075 дес. нетрудовою.

Населення на сій території жиле 28,707,891 людий, в тім числі сільського — 20,894,468

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ІМІГРАЦІЇ.

В. Г. Гасбенд, генеральний комісінер, імігрції, відбув у вівторок конференцію з Робертом. Е. Тодом, комісером імігрції в нюйоркськім порті. Предметом конференції були нові імігрційні проекти, предложені в американськім конгресі, а передусім проект, після котрого половина імігрантів, приїздячих до Злучених Держав, мусілаби приїздячи на американських кораблях. Гасбенд заявив, що такий закон бувби дуже потрібний і корисний для Америки; про його помочи імігрційні власти малибби добру нагоду переглядати імігрантів, приїздячих до Америки, і відкидати непридатних імігрантів, а також не допускати людий, що їдуть з країв, котрих квота уже виповнена. Імігрційні власти уже мали відбути конференції в тій справі з президентом Гардингом і прихильники адміністрації в конгресі мають незадовго внести в конгресі законопроекти, які можна уважати практичними.

НЕРВНЕ ПОДРУЖЖА.

В цілій Америці викликала немалу сенсацію вістка про постановлене подружжа межи панею Меріон Бакінтем Рім Стівенс, одною з найбогатших Американок, та Анастазіем Андрейчом Вонсяцьким-Вонсяцьким, інжинером фабрики льокомотив Болдвина у Філадельфії. Сенсацію викликає не лише те, що пані Стівенс має коло 40 мілюнів долярів маєтку, але й се, що вона на 22 роки старша від свого нареченого. Молодий не має тепер нінякого майна, але десь там на Україні він має величезні добра, які чи й не дорівнюють вартости маєткови молодої; однак, селяни розпарцелювали ті добра і нінач не може сподіватися їх до-бути назад. Через ті добра він видно й належав до армії Корнілова, а потім Колчака та Денікіна.

СТОЛИЦЯ АМЕРИКИ СТОЛИЦЕЮ ЗЛОЧИНІВ

На засіданню палати послів виступив колишгут з промовою конгресмен з Месенуасетс Тінкгем. Він заявив, що Дистрикт Колумбія, в котрім лежить американська столиця Вашингтон, є столицею злочинів. Він має мати розмірно більше злочинів як Ню Йорк або навіть відомий зі своїх злочинів Лондон, столиця Англії. За десять літ від 1910 до 1920 року число населення Дистрикту зросло о 32 проценти, а за 1921. рік зменшилось о 40,000 осіб, а тимчасом число поважних злочинів зросло за перших 10 літ о 85 процент, а за послідний рік знов о 13 процент. В 1921 році 14 процент населення американської столиці поповнило ріжні дрібні, в тім числі добрі проступки проти праві. В 1920 році було в місті 30 случаїв заподіяного убийства, а 23 случаї нехотячого убийства, а в році 1921. було 73 убийства. Так само мається справа з другими тяжкими злочинами. Конгресмен завзявся конечне вияснити над причинами явища.

КОНЕЦЬ РІЗНИЦЬКОГО СТРАЙКУ

ЧІКАГО, 31. січня. Секретар різницької юнії Амалгаметид Міт Катерс енд Бучерс Воркмен оф Норт Америка подав до відома, що юнія вислала до всіх юній, звязаних з організацією, телеграму, припоручуючу безпереволочно відкликати страйк різників. Секретар каже, що юнія радить усім страйкарям старатися дістати назад свої давні роботи. Сим страйк різників треба уважати покінченим, згадана юнія дальше не буде проводити сим страйком.

Страйк почався дня 5. грудня 1921. року, коли юнія заявила, що великі різниці хотіли накинути робітникам гіршу заплату та некорисні умови праці, згодившися за те з підобраними самими собою комітетами робітників. Юнія заявила, що вона не годиться на сі контракти межи підприємцями та установленими ними робітничими комітетами, та зарядила страйк. Вона подавала пізнійше, що на страйк вийшло понад 50,000 робітників. Опісля юнія пропонувала власителям різниць, віддати справу непорозуміння до рішення урядовим посередником, але представники різниць заявили, що нема що віддавати до рішення розсильників. В тиждень по сьому рішенню різниць, робітники постановили відкликати страйк, що юнія тепер і виконує. Все таки кажуть, що велике число робітників не верне до роботи.

УЧИТЕЛЬКА ОБЖАЛОВАНА ЗА КРАДІЖ.

Перед суддею в Ню Йорку станула обжалована за крадіж в склепі панна Мілдред Кавне, 24-літна учителька з Монтомері, в стейті Ню Йорк. В решітувала склепова поліція великого нюйоркського департаментового склепу Мейсі енд Ко., де вона мала украсти ріжних товарів на суму 49 долярів. Станувши перед судом, обжалована заявила, що вона винувата крадежи, але подавала на своє оправданє, що свою крадіж поповнила вона через нервовий розстрій, котрий її не позволяв опертися бажанню красти. На довід правдивости своїх слів вона покликала на свідка стейтового сенатора Вокера, котрий заявив, що обжалована набавилася нервової хороби через перепрацьованє, коли вона за одні рік скінчила курс, на який звичайно потреба трох літ. Родина обжалованої є дуже богата, а вона сама мала при собі 300 долярів, коли поліція арештувала її з краденими річами. Суд відложив справу для ближчого розслідженя зізнань обжалованої та її свідка.

ПОЗИР! ПОЗИР! ПОЗИР!

Вже маємо на складі

РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ

до скорого виписанє, очисленя платні, міри, ваги, площі, поемности і ріжні дотичні обчислення.

Ціна поміряна, оправлено в тверду дебелинку обгортку.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand Street Jersey City, N. J.

В МОСКОВЩИНІ ЛЮДИ ВЗАЇМНО СЕБЕ ВБИВАЮТЬ ІЗЗА ГОЛОДУ І ЇДЯТЬ ТРУПИ СВОЇХ ДІТЕЙ

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 1. лютого. — Голова Міжнародного Запомогового Комітету для Росії, др. Фрідтіоф Нансен (славний норвеський відкривець) одержав тут сьогодня від свого представника в Москві, столиці Московщини, яка доносить, що в околиці Оренбурґа, в Московщині, люди один одного вбивають ізза голоду, та що родичі їдять дітий.

Сю інформацію подав представник московського большевицького уряду при відділі Американської Запомогової Адміністрації в Оренбурґу.

В селі Туляковій чоловік на ім'я Туватула Галін зїв тіло свого брата. Женщина на ім'я Гуєна зїла двоє своїх дітий. Чоловік на ім'я Абсан зїв свою дочку.

Про подібні випадки людоїдства доносять також з других сторін Оренбурської губернії.

СТРАШНА ПОШЕСТЬ ТИФУ І ХОЛЄРА В КИЄВІ ПІД МОСКВОЮ.

МОСКВА, столиця Московщини, 14. січня. — З Киева доносять, що там шириться в страшний спосіб пошесть тифу і холери.

Одного дня, 9. січня с. р., занотовано в Киеві 3,030 випадків занедужання на тиф. З того померло 208 осіб.

На холеру занедужало того дня 108 осіб. З того померло 35 осіб.

ВИБІР РИМСЬКОГО ПАПИ.

РИМ, столиця Італії, 1. лютого. — Завтра збираються кардинали на „конклявє" для вибору нового папи. Вони будуть відокремлені аж до вибору. На той час наготовлено там помешкання на 7 днів для 350 осіб.

Сподіваються, що вибір буде проведений скоро, та що новим папою буде Італієнець з уміркованого крила, яке є політикою покійного Венедикта XV.

Правительства католицьких держав заявили, що не будуть мішатись до вибору папи.

КОМІСАР ЛЄОН ТРОЦЬКИЙ КАЖЕ, ЩО „РОСІЯ" НЕ МОЖЕ РОЗОРУЖИТИСЬ.

КОПЕНГАҐА, столиця Данії, 1. лютого. — Центральний виконуючий (ісполнітельний) комітет советського правительства відкинув предложенє Миколи Леніна, щоби російську армію зменшити наполовину.

Про се доносить телеграма з Москви до тутешньої газети „Соціял-Демократен".

Телеграма говорить далі, що Ленін хотів сповнити вимогу Злучених Держав, але проти нього виступив Леон Троцький, за котрим пійшла більшість совета „народніх" комісарів.

В часі своєї промови комісар Леон Троцький згадав про запрошенє „Росії" на економічну конференцію в Ґенуї, наявляючи се запрошенє „лапкою на Росію".

Вкінці принято резолюцію, в якій сказано, що теперішне становище в Европі не позволяє на одностороннє розоруженє „Росії".

БОЛЬШЕВИЦЬКІ КОМІСАРИ В МОСКВІ ВИДАЮТЬ МІЛЮНИ НА ПИЯТИКУ.

ПРАҐА, столиця Чехословаччини, 16. січня. — З Москви доносять, що Москвини стрічали новий рік (після нового стилю) з великим шумом. Пияні по всіх ресторанах і запивались до нестями. Один лише ресторан „Емпайр" заплатив пів мілюна рублів карі за те, що у него була пиятика.

За стодо в ресторанах пиятики по 4 мілюни рублів (8 долярів).

З гостий, що запивались при дорогих столиках, більшість творили большевицькі урядовці, спекулянти і чужинці.

НЕВДАЧА ПОДАТКУ ПОЖИВКОЮ В „РОСІЇ".

ПРАҐА, столиця Чехословаччини, 17. січня. — „Російська" большевицька влада видала обявлєнє, в якім пише, що податок поживкою в „Росії" (то значить, в Московщині і в сусідніх краях, нею напавлених) не вдався. Далі обявлєнє взиває місцеві совети, щоби завели агітацію за дальшим збором того (середновічного) „податку". Тих селян, що не заложать податку, комісари велять виписувати на „чорну дошку", а тих, що зможать „податок" на „червону дошку". Як і дошки не поможуть, то, кажуть комісари, треба людям витрощувати карами.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВИКИНУЛА КАЦАПСЬКОГО ОПИСКУПА, ЕПИСКОПА ЕВЛОГІЯ.

ПРАҐА, столиця Чехословаччини, 17. січня. — Сюди прибув московський архієпископ Евлогій (був давнійше в Холмі; се звісний шпигун і опікун галицьких москвофілів) і ставався о дозвіл на побут в Чехословаччині. Одначе чехословацьке правительство повідомило його, що „з політичних причин" не дозволяє йому на побут в Чехословаччині і наказує йому опустити границі чехословацької республіки до 24 годин.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адресс: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛОЙД ДЖОРДЖ ПРО СПРАВУ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ.

Дневник „Українська Трибуна" (котрий тепер виходить у Варшаві), помістив в 14. числі з 18. січня, 1922, вступну статтю під заголовком „Англійсько-французький спір і Східна Галичина", в якій м. і. пише:

„Незабаром стане на дневний порядок в Лізі Народів питание Східної Галичини. Вже й перед останнім конфліктом двох політичних ліній і перед нарадою в Канах Лойд Джордж „з великим здивованием та обуреннем", — як пише варшавський польський дневник „Курер Поранни" — запитував польського посла в Англії, Врублевського, про галицьку справу словами:

„Чого власне бажає Польща? Вчера Польща була розділена між трома державами, які взаємно винищували Поляків у своїх арміях; сьогодня Польща самостійна держава з 20 мілионами населення і ще забагає, щоб не польська Східна Галичина належала до Польщі".

„Свої слова закінчив Лойд Джордж зовсім нескритими загрозами в сторону Польщі".

* * *

Далі „Українська Трибуна" завважує, що з англійсько-французького спору може вийти користь для української Галичини.

І дійсно поміч Англії, яка хоче вимірити справедливість нашому краєви, має для його визволу велике значіннє, але для повного і скорого успіху треба передівсім зединеної праці, посвяти і боротьби всіх Українців.

А ДЕЖ ДІЛИСЬ УКРАЇНЦІ НА УКРАЇНІ?

Большевицькі урядові звідомлення доносять, що дня 25. грудня, 1921. отворено в Ангорі, в Малій Азії (місто Ангора є тимчасовою столицею турецьких націоналістів під проводом Кемала паші) ТУРЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

Зі сторони советської України були отсі представники: ФРУНЗЕ, ПУШКІН, СОКОЛОФ, КАРАТИГІН І БРАВН.

А зі сторони турецького уряду націоналістів були отсі представники: Кемал, Мутір бей, Актер бей, Меджі бей, Мустафа Абдул Халік бей і Касім бей.

Отже, як видно, ТУРКІВ ЗАСТУПАЛИ ТУРКИ, але УКРАЇНЦІВ тільки і едино МОСКАЛІ І ЖИДИ.

Чому се так?

* * *

Як була царська Росія, то говорено, що правлять на Україні московські чиновники, наслані царським урядом. Говорено теж, що Українці не можуть правити на Україні, бо то самі пролетарі.

Але прийшла большевицька влада, котра зве себе пролетарською.

І здавалось, що до пролетарської влади прийде пролетаріят, себто 40 мілионів робучого українського народу.

Одначе показалось, що між 40 мілионами Українців годі було найти пролетарів на всяких комісарів, але серед ГОРСТКИ МОСКОВСЬКИХ ЦАРСЬКИХ ЧИНОВНИКІВ І ЖИДІВСЬКИХ БИЗНЕСМЕНІВ НА УКРАЇНІ НАЙДЕНО ДЛЯ ПРАВЛЕННЯ УКРАЇНОЮ ВСІХ КОМІСАРІВ.

Чому се так?

З двох причин.

Перша є та, що український нарід не хоче признати московсько-большевицької окупації і бореться проти неї. А друга та, що московські большевики хотять насилу держати свою окупацію на Україні, а се можуть робити — до якогось часу — тільки шляхом стародавньої капіталістичної неволі, держачи цілий нарід в кліщах і терором горстки посіпак. Що їх найлішими посіпаками є Москалі, бувші царські опричники на Україні, і змосковщені жидівські бизнесмени, тож вони їх узяли на комісарів і через них „правлять" Україною на спосіб царсько-московський.

Для окупантів нема 40,000,000 Українців, бо окупанти поневолюють нападений нарід і невільників не числять до горожан, а тільки себе самих, окупантів.

І так буде доти, поки будуть чужинці, окупанти на Україні.

Аби український нарід міг про себе говорити а не окупанти, треба перше тих окупантів усунути.

ОСНОВНО ВТРАТИВ ГОЛОВУ.

Причина непорозуміння між польським соймом і міністром вінансів Міхальським.

Польська газета „Нови Дзенник" доносить про такий небувалий ще випадок в історії парляментаризму:

Польський міністер фінансів Міхальський приготував собі промови, одну на випадок, коли сойм прийме його законопроект (з похвалами для сойму), другу на випадок, коли відкине (з погрозами і доганами). Сойм прияв його плян, але міністер помішав іще вдома промови і приніс з собою другу промову. На здивованне всіх послів почав лаяти сойм! Счинилося таке обуренне, що маршалок мусів перервати засіданне.

З того видно, як основно польський міністер втратив голову, що сам не знав, що виголошує. Це й не дивниця. При стані польських фінансів можна дійсно втратити притомність, навіть коли приймають нові плани. О. Н.

ЄДИНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФРОНТ.

Зізд Української Народньої Трудової Партії Галичини. — Повне одобренне політики уряду д-ра Евгена Петрушевича. — Стан східногалицької справи на міжнародній арені.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Українська Народня Трудова Партія — найбільш впливова й найкраще зорганізована зі всіх українських політичних партій у Східній Галичині — відбула дня 30. грудня, 1921, у Львові, під носом польської поліції й жандармерії, **краевий зізд своїх мужів довіря.**

Нема потреби згадувати, що в українських львівських часописях про цей зізд зявилися тільки коротенькі нонтатки; більше польська цензура не дозволила друкувати. Таксаме річ зрозуміла, що вимкнений стан у краю поставив організаторів зізду перед величезними труднощами. Малося на увазі скликати ширшу партійну конференцію з 500 до 1000 делегатів. Та ба! — від цього треба було одмовитись.

Навіть зізд мужів довіря не можна було скликати звичайною дорогою, себто через розсилку з а п р о щ е н ь поштою. Польська адміністрація через почтову цензуру довідалася-б про зізд; поарештувала-б делегатів і центральний комітет — і замісць на зізд члени партії попали-б у польські тюрми.

Щоб цього уникнути, зізд було скликано **через особливих курерів.** З огляду на ті самі вимкові обставини, курери могли відвідати лише більші повітові міста, бо до українського села тепер годі доступитись. Не зважаючи на такі незвичайні труднощи, зізд вийшов досить многолюдний. У часть у нім взяло **понад сто найдіяльнійших членів партії,** в тім числі члени „Народного Комітету", бувші посли до австрійського парляменту і до галицького сойму, і управнені **представники 39 повітових організацій партії. Серед останніх були представники на віть з найглухійших кутів краю.**

СТАНОВИЩЕ НА МІСЦЯХ. — ЗРІСТ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТИ.

Представники повітових організацій яскраво змалювали **страшний режім у краю,** самоволю місцевих адміністраційних польських властий, переслідування і репресії проти найневиннійших проявів українського — не те що політичного, а навіть культурного життя, розвиток польського бандитизму і брак охорони приватного майна та особистої безпечности під польською владою.

Разом з тим усі провінціяльні делегати однодушно посвідчили, що народні маси героїчно переносять усі ці знущання й не дають себе звести зі шляху послідовного прямування до власної національної влади. **Нарід на протязі останніх трох років перейшов під польською владою таку страшну школу, що нема вже таких страхіть, якими його можна було-б залякати.**

Найбільше причинилась до поширення української національної і політичної свідомости серед народніх мас — **польська жандармерія.** Вона своїми жорстокостями збудила навіть у найтемнійших і найдальших закутках краю почуттє національної свідомости і примусила навіть колишні полонофільські елементи, що стояли під впливом „християнсько-суспільної" партії, змінити свої попередні позиції.

МІЖНАРОДНІЙ СТАН СХІДНОГАЛИЦЬКОЇ СПРАВИ.

Голова партії др. Володимир Бачинський широко й вичерпуюче поінформував зізд про загальне положенне в краю і про стан східногалицької справи на міжнародній арені.

В останнім часі, — сказав він, — польська влада розпочала було через своїх агентів широко задуману акцію, щоб шляхом провокаційних націнтувань про **„польсько-українську угоду"** розбити наш національний фронт. **Усі ці заходи не мали найменьшого успіху.** Тому й розповсюджувані купленими агентами і всякими непевними людцями чутки та інсинуації не мають ніякої підставн.

Щодо міжнародного стану східногалицької справи, то на основі автентичних інформацій стверджується, що навіть у Франції в останніх часі настрій пила помітна зміна в справі Східної Галичини. Колишня аксіома французької політики, що Польща є найбільш покликаною до мандатової управи Галичиною, змінилась настільки, що представник французького уряду недавно офіційно заявив:

„Франція ніколи не згодиться на приключенне Східної Галичини до Польщі, а колиб Польща „подарувала" Галичині автономію, то Франція спротивиться тому й в ніякім разі не вважати-ме через такий акт польського уряду справу Східної Галичини за порішену".

Становище Англії до східногалицької справи є постійно корисне. **Англійський уряд заявив, що завсіди можемо числити на його оборону.** Делегати Італії та Америки в Раді Амбасадорів заявили, що вони покищо не мають од своїх урядів ані повноважтий, ані директив у справі Східної Галичини. Тому уряд З. У. Н. Р. розпочав акцію в Італії та Америці, щоб ті уряди дали відповідні повноважтя й директиви своїм представникам у раді Амбасадорів та в Найвисшій Раді. **Справа Східної Галичини після всіх даних та одержаних інформацій прийде на порядок нарад Найвисшої Ради весною, 1922.**

ПАРТІЇНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛИЧИНІ.

Наприкінці свого звіту голова партії заявив, що Українська Народня Трудова Партія не має нічого спільного ані з акцією Василя Вишиваного, ані з іншими монархічними тенденціями. Її ідеалом, як і досі, зістається **Народня Демократична Республика.**

Партійні відносини в Східній Галичині дають право сказати, що **Трудова Партія** є одинокою дійсно народньою партією, яка користується впливом у найширших народніх масах, і яка проявляє відповідну активність.

Соціяльно-демократична партія, докотившись у свій „еволюції" до повної залежности від большевиків, не відограє корисної ролі в українськім житті Галичини й перешкоджує обєднанню всіх демократичних течій.

Партія москвофілів, або радше москвофілів, не має помітного впливу серед краєвої людности. Навпаки, з радостю треба зазначити, що колишні москвофільські села нині в значній мірі позбулися своїх русофільських симпатій і являються тепер тарним елементом в українськім таборі. Також і серед москвофільських провідників — т. зв. „Русско-Народной Организации" — все більше зростає переконанне про неминучість утворення самостійної української держави.

РЕЗОЛЮЦІЇ.

Праці зізду закінчились одноголосною ухвалою слідуючих резоляцій:

„Краевий Зізд мужів довіря Української Народньої Трудової Партії, який відбувся дня 30. грудня, 1921,:

1. — **Піддержує й одобрює політику Уряду З. У. Н. Р. на міжнародній арені, якої метою є обнова й утвердженне державної самостійности Східної Галичини, та заявляє, що Уряд З. У. Н. Р. під проводом Президента Д-ра Евгена Петрушевича є одиноко легітимованим представником населення Східної Галичини.**

2. — Стверджує, що окупаційна польська влада в Східній Галичині і дальше примінює супроти українського населення в краю на всіх областях публичного і приватного життя екстермінаційні методи. Тому зізд взиває Уряд З. У. Н. Р., щоб поробив заходи перед ріжними чинниками на міжнародній арені з метою негайно усунути істнуючий **варварський режім;** привернути горожанські права населення, а в першу чергу не допустити до стягання із східногалицького населення ухваленої польським сеймом у Варшаві примусової податкової данини, яка до решти може знищити населенне, зруйноване семилітньою війною.

3. — Зазначує, що тривающа третій рік під польською окупацією анархія, бандитизм і самоволя найбільш переконуюче виказали, що єдино доцільним засобом для привернення нормальних відносин у краю є **реституція української державности, згідно з проголошенім державами антанти і загально признанім правом на самоозначенне народів** та привернення правової влади. Тому зізд просить Уряд З. У. Н. Р. поробити всі заходи для привернення правового стану на землях З. У. Н. Р.

4. — Висловлює глибоку пошану і ще сердечний привіт усім страдникам, що караються в польських тюрмах за елементарні права свого народу та своїми з геройською мужністю переношеними терпіннями стверджують непохитну волю українського народу бути вільним і незалежним членом сімї народів і господарем своєї скровавленої землі.

5. Постановляє негайно приступити до віднови всіх повітових організацій для скріплення розхитаної війною, терором та репресіями польської окупаційної влади партійної організації.

* * *

Моральне й політичне значінне зізду і цих резолюцій настільки величезне, що в кількох словах годі його вичерпати. Одно лише треба тут підкреслити, а саме, — що зізд і його резолюції являються імпонуючою маніфестацією одностайности й однодушности українського населення Східної Галичини, його представників у краю та його вищої політичної репрезентації закордоном.

Уряд З. У. Н. Р. дістав у резолюціях цього зізду цінну зброю, яку він певно зуміє використати в своїй дальшій боротьбі за державні права Західної України. А Польща і цілий світ мають у них новий доказ — і то дуже переконуючий, — що тверду волю Українського народу „бути господарем своєї скровавленої землі" ніхто і ніщо не зігне та не зломить.

Берлін, 17. січня, 1922.

Радянин.

СИЛА МОСКОВСЬКОГО „ІНТЕРНАЦІОНАЛУ".

Французький соціяліст Жан Льонге, колись визначний провідник французьких комуністів, навіть делегат їх на конгрес комуністів в Москві та через довший час член центрального комуністичного комітету, поміститв одному лондонському тижневику цікавий огляд сил ріжних соціялістичних міжнародних організацій. Виглад їх змінився за послідних сім літ наскрізь, і „якби так який соціяліст заснув при кінці липня 1914. року, а пробудився аж тепер, то він бувби немало здивований становищем соціялістичного руху та положенням межинародного робітництва". Передусім повстали нові межинародні організації. По так званім Першім Інтернаціоналі, котрий роспався через сварку межи соціялістом Марксом та анархістом Бакуніном, і сліду не стало. На його місце ще в 1889. році основано на конгресі в Парижі другу інтернаціональну (межинародну) організацію соціялістів, котру пізнійше і стали називати Другим Інтернаціоналом або Другою Інтернаціоналкою.

Підчас війни сей Другий Інтернаціонал розпався через сварки межи соціялістами ріжних країв; одні соціялісти хотіли безпосередно взятися до активної боротьби для покінченя военної різні, а другі радили відложити всяку акцію до кінця війни. Опісля наступили дві конференції в справі організації нового Інтернаціоналу, і московські большевики дійсно поставили в Москві основи під нову межинародну організацію, котру й почали звати Третим Інтернаціоналом.

„На хвильку," — каже Льонге, — „могло видатися можливим припустити, що могуча притягаюча сила Москви потрафить обеднати в своїм лоні всіх „правовірних" соціялістів. Московські большевики могли дуже легко злучити коло себе все, що лишилося здорове з Другого Інтернаціоналу, скомпромітованого военним соціялізмом в Німеччині, Франції, Бельгії і Англії.

Але московські большевики не хотіли нікого обеднувати. Вони поставили собі за завданнє не злучити коло себе соціялістів світа, але побудувати вузку, партикуляристичну партійку комуністів. Вони хотіли обеднувати не робітників, а комуністичні секти. Се було причиною дивного явища, що ті всі, котрі проявили тільки щирого і небріханого запалу для російської революції в 1919. та 1920. роках, відвернулися з обрідженнем та відразою від московських вузкоглядних провідників.

Наслідки московської захланности такі:

Німеччина мала сильну комуністичну партію, без сумніву найвпливійшу в цілому світі; її Независима Партія також була готова приступити до Третого Інтернаціоналу в Москві. Наслідком политики московських большевиків німецькій комуністичній партії лишилося з давного пів мілиона членів всего не ціла одна третина, не більше 130,000. З найсильнішого відділу німецького соціялізму вона стала найслабшою.

Італійська соціялістична партія майже одноголосно стояла за приступленнем до Третого Інтернаціоналу. За ним заявлялися навіть найбільше умірковані члени партії. Невдоволені з того московські праводирі поставили як уславе приняття сеї партії до Третого Інтернаціоналу викинути старих і випробованих соціялістичних провідників. Наслідок сього самовільного, на царський самодержавю взорованого поступку московських диктаторів такий, що італійська соціялістична партія відступила від свого бажання стати членом в московськім Інтернаціоналі. За Зіновєвим йде всего на всего маленький відломок партії, який не має в собі навіть одної десятої частини членів партії. Вплив італійських комуністів рівнається зерови.

Те саме треба сказати за швайцарських комуністів.

Лише троха ліпше мається справа у Франції. Там реакція проти соціялістичних послів у французькім парляменті та їх компромісової политики була така велика, що комуністична партія ще може числити на поважні симпатії серед французьких соціялістів. Однак мимо сього політичний вплив сих комуністичних симпатиків далеко менчий від їх чисельної сили. В парляменті французькі комуністи мають всего 12 послів на всіх 69 соціялістичних місць.

Положенне комунізму в других краях Европи ще гірше. В Болгарії та Югославії вони не мають значіння. В Чехословаччині вони стратили значінне, коли почалася страшна боротьба межи ріжними комуністичними відламками і від коли московські диктатори викинули з Третого Інтернаціоналу дуже розумного та здібного провідника Смераля, кинули на нього прокляття та відобрали йому редагованне комуністичної газети в Празі. Про комуністів в Польщі Льонге навіть не згадує; він певно знає, що вони варта; вони хиба глупенькім українським польонофілам можуть час від часу послужити для задуренія українських робітників виглядом українського визволення під вербою, вкритою комуністичними дулями.

Не згадує він також про комуністичну партію на Україні. Та тут ми самі можемо доспівати, що варта ся партія. На 30 мілионів населення краю — 60,000 комуністів. Серед моря Українців зайди, московські, польські, татарські, ромунські, турецькі, — зайди, що прийшли на Україну доїти її як корову, і точити з неї кров.

Ось такі здобутки Третого Інтернаціоналу в Москві.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в увзглядненню численних домагань урядників відділових, з огляду на усталення звичаю по відділах У. Н. Союза, в цій порі року приймати нових членів до організації за зменшену ціну вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНІ і ЛЮТІМ 1922 року буде приймаитися НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ, ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:
ІВАН КАШТАНЮК, гол. рекорд. секретар.

Дано в Джерзи, Ситі, Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

МУЧЕНИКИ ЗА ВОЛЮ.

В київській большевицькій газеті „Вісти" з дня 1-го і 2-го грудня, 1921, (ч.ч. 302 і 303) надрукований довгий спис розстріяних повстанців по „постанові надзвичайної пятьорки". Всього в списку зазначено 358 осіб — старшин, козаків, селян і інших.

„Пятьорка" катів складається з таких осіб: Голова — Гаркавий, члени: Ліфшіц, Іванов, Котовський і Фріновський.

В статті, присвяченій сьому розстрілови, „Вісти" пишуть, що так поступає влада з „жовто-блакитниками", але тим, які „милостиво простягають свої руки", дає можливість „спокутувать свої провини".

„І чи не найкращим доказом цього — пишуть „Вісти" — є майже одночасне з ліквідацією Тютюнниківців повернення до радянської федерації генерала Слащева, генерал-майора Мільковського, полковника Гільбіха, полковника Мізеріцького і капітана Войнаровського?"

Дійсно, найкращий доказ, що собою уявляє московська окупація на Україні, КОЛИ ЧОРНОСОТЕННІ ЦАРСЬКІ ГЕНЕРАЛИ ЗЛІТАЮТЬСЯ ДО БОЛЬШЕВИКІВ ДЛЯ СПІЛЬНОЇ ПРАЦІ, А УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН І КОЗАКІВ ПЯТЬ МОСКАЛІВ СОТНЯМИ РОЗСТРІЛЮЮТЬ!

НА ЯКІ АДРЕСИ ПОСИЛАТИ ЖЕРТВИ ДО ЕВРОПИ?

На запити в сій справі відповідаємо Українцям американським і канадійським, що жертви на поміч українським жертвам війни в Европі, а також українським жовнірям, студентам, збігцям, голодуючим, на українські школи і т. п. слід посилати на такі адреси:

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ:

Для українських жовнірів на адресу: **Dr. Stepan Smal-Stocky, Hotel Imperial, Prague, Czechoslovakia.**

Для українських студентів, що вчаться в українському університеті в Празі, також на хусаму адресу д-ра Стоцького, або на адресу: **Zivnostenska Banka, conto: Ukrainska Akademicna Hromada v C. S. R., Prague, Czechoslovakia.**

Для збігців з України і Галичини: **Ukrainsky Hromadsky Komitet, Serikova 4, Prague III, Czechoslovakia.**

В АВСТРІЇ:

Для українських збігців з Галичини: **Ukrainisches Hilfskomitee, Strozzigasse 32, T. 12, Wien VIII, Austria.**

Для українських студентів: **Ukrainisher Studenten Verein Sitsch, Theresiengasse 13, Wien XVIII, Austria.**

В НІМЕЧЧИНІ:

Для українських студентів: **Verein Ukrainischer Studenten in Deutschland, Berlin-Charlottenburg, Goethestrasse 67a, Germany.**

В ГАЛИЧИНІ:

Для товариств:

Комітет допомоги голодуючій молодіжі;

Фонд українських інвалідів;

Український Фонд воєнних вдовиць і сиріт;

Крайове Товариство охорони дітий і опіки над молодіжю;

на адресу: **Zemelnyj Bank Hipotecznyj, ul. Pidwale 7, Lemberg, East Galicia.**

На українські приватні школи: **Ukrainske Pedagogiczne Towarzystwo, Rynok 10, Lemberg, East Galicia.**

При пересилці грошей (долярovими дрєфтами) треба все посилати листи і в них написати, на яку ціль призначена жертва.

Сей наказ містити-мемо від часу до часу у „Свободі".

Наших земляків в Европі просимо подати нам зміни або доповнення в сих адресах.

НА РІДНУ ШКОЛУ В ГАЛИЧИНІ.

(Жертви приймає Др. С. Демидчук, 30 E. 7th St., New York City).

На спільний Святій Вечери громадян Сирінг Вілей, Н. Й., дня 8-го січня 1922 р. на українській гали тов. „Просвіта", на поклик пром. А. Кашинського зложили слідуючі громадяни: По $2.00: П. Щадовський і І. Порбалюк; по $1.00: А. Кашинський, Р. Рогоський і І. Кріль, І. Брега, Марія Павлишин, І. Янчишин, К. Ільків, К. Рогоський і Ф. П.; дрібними датками $1.50; з каси церковної $4.00, з громадянина М. Яєнчак 50 цнт. Разом $19.00. Збіркою занялися Костишин Ільків. — На хрестинах в Михайла Терпелищів в Сірінг Вілей, Н. Й. зложили по $1.00: Олекса Мельник, Павло Бандура, Михайло Терпелищець, Йосиф Рогоський і Якім Струк; по 50 цнт.: Пантелей Гавришук і Леон Яремків. Разом $6.00 Збіркою занялись: Олекса Мельник і Павло Бандура.

РАЗОМ СЬОГОДНЯ $25.00.

З попереднього $26.00.

РАЗОМ ВСЬОГО $51.00.

Дня 30. січня вислано до Дністра у Львові на щадничу книжочку $50.00; оплата за чек $1.00. В касі нема нічого.

Др. С. Демидчук.

ПОВОРОТ ІНФЛЮЕНЦИ

Інфлюенца не тільки що потягає за собою великі жертви, але хто її переборе, звичайно на тому зіставляє знак як ослаблення жолудка, нирок, легких, серця або печінки.

СРЕДСТВА ОСТОРОЖНОСТИ.

Чистість, непередбачена, щоби ноги не були мокрі, уста, ніс, горло полокати солоною водою, держати тепло довнішнє і внутрішнє.

Для внутрішнього тепла є найлучшим МІД. Знання є що міг держить тепло, то є розгрівае. Пару ложечок денно так для дітий як старших охороните перед небезпекою.

За правдивим КУРАЦІРНИМ МЕДОМ прошу писати на адресу:

DR. ANDREW BORAK,
335 East 18th Street, New York City.
1 слоїк $1.00, 6 слоїків $5.00.

Паспорти, шифкарти, справи старокрайві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріальна.
T. J. HRYCEY CO.
329 S. 4th St., PHILADELPHIA, PA.

Деякрі страви, а головно ті, що мають животні складники, є більше поживні як инші

ЕМУЛЬСІЯ SCOTT-A

складається з таких складників які діяють на зріст і силу.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J.
— ТАКОЖ У ФАБРИКАНТІВ —

KI-MOIDS

(Таблетки або зерниста)
— НА НЕСТРАВНІСТЬ —
20-43

З ДНЯ.

ГРІХИ МОЛОДОСТІ.

Канадійський тижневик „Український Голос" містить цікаву статтю під повищим заголовком, яку отже з цілости передруковуємо:

По нашій думці, найцікавійшою вісткою з українського політичного життя в послідніх часі була вістка про приїзд колишнього отамана повстанців Мордалевича до Львова. „Вперед", який сю вістку розголосив, оповідає, що Мордалевич послідних пять місяців перед своїм виїздом за кордон перебував під радянською владою і продовжував свої університетські студії на київській університеті. Його подорож за кордон не є політична, але спричинена „певним розходженем з тактикою радянської влади". Цілею Мордалевича за кордоном є „продовжуване університетських студій".

Цікавою є ся вістка з ріжних зглядів.

Мордалевич був одним з найвизначнійших отаманів у українських повстанців. Висловлювано думку, що він був також найідейнійший з них.

Коли розійшла ся чутка, що Мордалевич розкажеся перед Раковським і видав публичну відозву до повстанців, аби вслід за ним покорилися большевиками, численні приятелі і обожателі Мордалевича не хотіли вірити, що Мордалевич таке зробить. Люди думали, що се одна з численних большевицьких провокацій.

Однакож вскорі показалося, що вістка про перехід Мордалевича на сторону большевиків не була большевицькою видумкою. Проти Мордалевича були навіть піднесені закиди, що він видав в руки большевицьких катів деяких своїх колишніх товаришів-повстанців.

Все таки, по свідоцтву „Вперед", Мордалевич, хоч і покорився большевикам, то таки з ними не згодився. Його подорож за кордон є спричинена „певним розходженем з тактикою радянської влади", то замість за кордон був би дістався „діже ність болізни ні печали".

Але й се ще дрібниця. Найцікавійше є те, що Мордалевич і тоді, як покинув повстанців, і тепер, як покинув большевиків, виясняював свій крок тим, що хоче продовжувати свої студії.

Бажане продовжувати свої студії являеся зовсім природним тільки у молодих людий. Якби Мордалевич був старшим чоловіком і говорив большевикам, що тому покидає повстанців, бо хоче піти на університет, то большевики просто б були йому не повірили, а взяли би його слова за якийсь підступ, аби викрут. Те саме було би, як би він свій виїзд за кордон обяснював бажанем продовжувати свої студії. Знак тому, що Мордалевич мусить бути ще молодим чоловіком; правдоподібно навіть дуже молодим. На університет ходять звичайно люди між 20 і 30 роком життя. Значить, Мордалевич є десь в такім віці.

І отсей Мордалевич; який ще сам відчуває потребу доповнити своє знане, міг вибитися між Українцями на великого політичного діяча, проводиря, борця...

Се в великій мірі виясняє невдачі в будованю української державы.

Послом до австрійського парляменту не міг бути вибраний, хто не мав 32 літ життя.

В кождій державі законом є означений час повнолітности.

Думаете, що се примхи законодавців?

Ні, се наслідок того, що люди вже перед полеклися на розумі недозрілих молодиків.

Людина потребує вчитися не тільки в школі. Поки люди прийшли до того, щоби закладати школи, науку людини становило те, що вона сама пережила. Житевий досвід — се перша школа і послідна школа, головна школа людини. Се школа, яку обовязково повинен перейти не тільки неграмотний мужик, але й найвченійший вчений, і горе такому вченому, який має тільки наукові дипльоми, а житевого досвіду не має. Він нещасливший від неграмотного мужика.

Людина звичнає свій житевий досвід з того, що дитиною бере полумінь в руки, не звважаючи на перестороги матери, і кождий дальша наука вбиває людині в голову в такий спосіб. Поки хтось в сій науці не попече собі пальців, він не знає, що то значить горячо. Всі побрані в школі науки так довго остають в людини без значіня, як довги вона в практичнім житю не переконаеся про їх цінність. Але є богато в людському житю такого, чого навіть ніяка школа не може предвидіти. В таких случаях людина сама собі витягає науку з того, що пережила.

Людина може мати незвичайні здібности. Шкільна наука може всякати в її мозок, як вода в губку. Але молода людина мусить мати також час на випробоване всіх тих наук в звичайнім житю. На випробуване самої шкільної науки потрібно довгих літ життя. І в додатку потрібно літ на набуте знаня, якого школа не предвиджує.

Мордалевич безусловно мусів бути здібнійшим від свого окруженя. В противнім случаю не міг би був стати отаманом повстанців, а ставши ним раз, не зміг би був найти способу придобритися большевикам. Але се річ певна, що хоч у него була і здібність і незвичайна смілість і небувала енергія, то таки мусіло йому, як молодому чоловікови, бракувати житевого досвіду і через сей брак він остаточно мусів признати себе побідженим.

Молодиж може доказати чудес відваги, чудес завзятя і чудес помисловости в рішних окремих случаях, але держави сама молодиж збудувати не зуміе. В історії людства не було ще випадку, щоби сама молодиж збудувала якусь державу. До збудованя держави треба людий з житейим досвідом.

Збудував Злучені Держави Джордж Вашінгтон, але Джордж Вашінгтон не був молодик і люди, що з ним робили, не були недосвідчені молодики, тільки старші люди з довголітнім життевим досвідом. Вони знали, що вони роблять.

Ірляндці виборюли собі волю, але вистарчить поглянути на Де Валєру, Гріфіта, на фотографії ірляндських проводирів, щоби переконатися, що се не розгорячкованві хлопці, тільки дозрілі люди, які зовсім певно знали, чого вони хотіли.

А в нас Мордалевич одного дня визволює Україну а другого дня вертає назад до школи.

Нам може се виглядати на зовсім маловажну річ, але для людий з більшим державним досвідом се не є річ маловажна.

Англія має великий державний досвід. В Англії не постановляє закон, що посол мусить мати що найменше 32 роки. Англійці знають се без закона. В англійськім парляменті більшість послів є старші люди. 50 літ — се пересічний вік англійського парляментариста. В американськім конгресі майже неможливо найти посла, який би мав менше чим 40 літ. Кождий з цинішних великих політиків стіта має що найменше 60 літ. Лойд Джордж, Клюманса, Бріян, Пуанкаре, Гардінг, Гюс. Лодж — се все старі люди. А навіть Ленін, Троцький, Красін і Пілсудський є люди старші віком. Воні неодно пережили, на неодним попеклися і вже знають, як того стерегися.

А хто в нас державу провадив?

Центральна рада складася переважно з молодих двайцять-кілька літних хлопців. Старий Грушевський окружився ся був кабінетом з голобусих молодиків. В нас бували неповнолітні міністри, дипльомати, отамани. Вони могли бути хлопцями надзвичайних здібностий, а все таки були передовсім хлопцями. І так на них кождий мусів дивитися.

До українського правительства приїзджали нераз ріжні закордонні посли, місії, комісії. Казати, що всі вони тільки на те приїзджали, аби шпіонувати, нема причини. Але є причина припускати, що як не всі вони, то в кождім разі більшість мусіла вертати з вражінем, що будівничі української держави ще за молоді, аби збудувати державу.

Винниченко у своїм „Відродженю Нації" скаржиться на Раковського, що той підмовляв Українців до повстання проти Скоропадського та обіцяв, що совітська Росія не буде тоді завойовувати України для себе, а коли Українці зробили повстанне, тоді совітська Росія зачала проти них війну. Отже є найкраще свідоцтво політичної дозрілости Винниченка і товаришів. Дати себе в такий спосіб викпити Раковському, то щось страшного. Се можна було зробити тільки з невідвічальними, розгорячкованими хлопцями, а не з дозрілими людьми з житейим досвідом.

Мордалевич, хоч по невчасі, але спостерігає, чого йому потрібно. Він вернув до школи. Коби так зробили і другі недозрілі українські політики, проводирі, отамани то, може з часом і направили би ту шкоду, яку через свою недосвідченість несвідомо наробили для рідного краю і народу.

ГАМБУРГ
Просто до
ГДАНЬСЬКА І ВАРШАВИ
новими кораблями
ORBITA Feb.17, Mar.31, May 12
ORDUNA Mar.3, Apr.14, May 26
OROPESA Mar.17, Apr.28, June9
Кають для женщин і родин.
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York
117 W. Washington St., Chicago
або у місцевих агентів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ

ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР
MAGNOLIA
і
STAR MILK
ШЛЯДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.
Пишіть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову листу.
„Виплатиться шладіти премійові картки".

Українське Робітниче Товариство ім. М. Драгоманова
відграє —
В НЕДІЛЮ, 5-го ЛЮТОГО (SUNDAY, FEB. 5.) 1922 Р.
ПРЕДСТАВЛЕННЄ
МУЖИКИ АРИСТОКРАТИ
Народній образ в 2-ох діях.
Режіссер **В. Карпович.** Дірігент К. Ядловський.
в УКР. НАРОД. ДОМІ, 217-19 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.
Початок о годині 5.30 вечером.
ВСТУП 65 ЦЕНТІВ. ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ.
Робітники і Робітниці! Приходіть громадно на театральну виставу, яка відограється добірними силами. — КОМІТЕТ.
27-8

ЯК МОСКАЛЬ ПО УКРАЇНСЬКИ УЧИВСЯ.
(Народне оповіданє).

Хтів раз Москаль по нашому навчитися. От яким земляк і почав його учити: „Слухай. Як ішов я у Полтаву, то найшов хлопу, та ішов на вечерниці та відтам об лаву: „Ось вам, дівчата, на славу і Ну, повтори, Москаль".

А Москаль почав:

„Как шов я, москаль, у Полтаву, да нашол галушнику, нашол на посадскі да ударів об скамейку: „Вот вам, деткі, на дівзаіста".

ДО РІДНОГО КРАЮ

ЕКСПРЕСОВИМИ КОРАБЛЯМИ ЧЕРЕЗ
ГАМБУРГ, БРЕМЕН, РОТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН І ГДАНЬСК

Старанна опіка і чесна обслуга. Каюти для всіх в третій класі на 2, 4 і 6 осіб. Паспорти і всі инші документи виробляємо без жадних клопотів для Вас. Переконайтеся а будете вдячні нам і самі собі.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ до краю під гарантією. СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ І ПОЛАГОДЖУЄМО ВСІ СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ. В кождій потребі все вдавайтеся тільки до своєї української інституції, — Американсько-Українського Бюра. Наша шість-літня чесна обслуга нехай буде для Вас найліпшою запорукою.

По всі інформації пишіть або приходіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.
520 E. 6th Etreet, NEW YORK, N. Y.
322 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

РОБОТА! РОБОТА!
ДЛЯ 500 РОДИН

Після всяких даних НАЙЕВНО числити можна, що ФЛЬОРИДА за пару років буде в таким стані як сегодня КАЛІФОРНІЯ. Що більше вона випередить Каліфорнію, а то-тому що має більше місця збуту. Тому ХТО МАЄ ДРІБКУ СЕМСУ І БАЖАЄ СОБІ БУДУЧНІСТЬ ЗАПЕВНИТИ, старайся набути пісень землі у ФЛЬОРИДІ. —

Щоби улекшити справу з набуванням фарміи на Фльориді, я особисто їздив до Фльориди і зробив умову з одною З НАЙБІЛЬШИХ ТАМОШНІХ КОМПАНІЙ так що тепер кождий що поситься з думкою набути фарму, може поїхати там, где СЕЙЧАС ДІСТАНЕ РОБОТУ. МОЖЕ робити і розглядатися ЗА ВІДПОВІДНОЮ ФАРМОЮ.

Коли знайде, купить, коли ні, здібність собі то що стратив на дорогу і може вертати назад.

По інформації голосіться до:

W. S. ZAHAJEWICZ,
150 West Street, corner Barcley
North River Hotel
New York City

WM. KUZMA,
310 Hayes St.,
CHESTER, PA.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповіданне з другої половини 17-сотих років.

(Продовженє).

(34)

— Ні! Разом не можемо втікати. І я не хочу, щоби хто здогадався, що я з вами маю якісь інтереси. І для вас не було би се добре... Чи можете се ваше діло, як міркую, з дівкою, зрудувати, заки цілком смеркне ся?

— Як годі инакше, то змовж... зорудую. Дорозу постараю справу ясно і зажадаю відповіди „так", або „ні". Як скажуть „так", то годаю, що полковник не позволить мені бути ся Недолею і в оборові свого зятя вижене Недолю псами.

— То зробимо так. Я розпрашаюся з полковником вже тут, заки доідемо до його хутора. Як дістанете, сохрань Господи, гарбуза, то утікаючи завверне на отсю дорогу, котрою ідемо до хутора. Їдьте все наперед. Я буду дожидати вас на дорозі. Наперед оглянуть круго хутір, бо тепер ще не можете знати, куди виїдете, в котрім місци буде пильнувати Вас Недоля. Важне, щоб ви, а сего чи з того боку виїдете з хутора, попали на отсю дорогу... Добре?

— Добре.

— Тепер іду до Недолі просити його від вас, щоби розправу відклав до завтра.

— Не просити від мене. Я його взагалі не хочу ні про що просити. Проси від себе.

— Я маю його просити від себе? Що він подумає собі? Через що така спілка? Се небезпечно. Буде слідити вас і мене.

— То нехай вже так, як ти кажеш.

Коли приїхали до полковника, був ще день. Филемонов надав коня до стайні. Казав, що хоче прохолодити його і при тій нагоді оглянути хутір. Обіхав хутір двічи і знайшов для коня вже догідне місце. Під гадком, що окружав садок, були кущі бзини. Филемонов ввів коня в сану середину кущів, так за найліпше розмову про рожі щоби його ніхто не міг добачити ні присилив до вітки. Маючи коня тут схованого, міг, як би дістав гарбуза, незамітно прийти сюди і таксамо никомі не помічений втечи. Тепер треба було зайти до хати, взяти Чмеля на бік і поговорити з ним. Хата була в саді. Щоби великого саду не окружляти, загадав перелізти до саду через пліт в сім місци де скрив коня. Коли станув під плотом, почув тихий спів.

— Дівочий голос... голос Марти! Чи вона не підгледіла, куди я пішов і нарошне вийшла, щоби зійтися зі мною без свідків? Хитра дівка... Зараз буду коло тебе, серце. Я й не гадав, що справа піде так гладко.

Не надумуючися довше, плюнув у руки і виліз на пліт. Перед ним пару кроків справді стояла Марта. Вийшла в сад рвати вишень(

— Йой! — крикнула, коли почула, що пліт тріщить.

— То я, Марто! Я обходив ваш хутір і крізь пліт почув запах рожі. Не міг видержати, щоби не пуститися до рожі найпростійшою дорогою. А що найпростійша дорога через пліт, я через пліт.

Филемонов скочив з плота і приступив до Марти.

— На свою біду ви приїхали на Запорожє, пане майор! Я чула, що запах рожі не дає вам спати. Ви і в нас будете мати безсонну ніч, коли занюхали рожі, яких тут вправім нема. То хиба ви вояне рожею, коли вічно чуете її запах.

Москаля сконфузила ся відповідь Марти. Боявся, чи не здемаскований. Із слів Марти виходило, що Параня не вдержала язика за зубами. Як говорила про рожі безсоннію, то могла також розповісти про все, що між ними було. Уважав за найліпше розмову про рожі перевести на инший шлях.

— Не говоріть мені майор. Мені се слово осоружне.

— А то чому? Ви хиба не майор?

— Воно осоружне мені саме тому, бо я майор; бо я ще майор. Аж за пару днів буду чимсь більше. Я може й в сій хвили вже старший ніж майор, лиш тут в степу ще не дійшла до мене вість про аванс. Я взагалі буду скоро йти в гору. Найдальше до року буду генералом, бо я зроблю Росії величезну прислугу... В тій ціли я тут, на Запорожу. На добавок я дворянин, а дворяни авансують у нас дуже скоро.

Москаль присунувся до Марти і вдивлявся в її очи. Хотів вичитати, яке враженне зробило на ній його запевненне, що до року буде генералом, та що він дворянин, не простий Москаль.

Але її лице було спокійне, як звичайно. Було більше ніж байдуже.

— То ви, Николай Кирилович будете незабаром дуже великим паном. Аж боюся глянути на таку велику фігуру. Як ви так скоро підете в гору, то може й... Як така буде примха цариці, то зробить вас...

— Ну, ну?... Чим вона зробить мене?

— Своїм чоловіком... царем.

— Не жартуй, Марто... І не крийся. Говори щиро. Я вже знайшов собі царицю. Тут на Запорожу. Як вже стану генералом і поміщиком на Запорожу, буде з мене пан на цілу губу. Тоді ти, Марто...

— Поміщиком, себто паном на Запорожу ви не можете стати, бо запорожська старшина вам землі не дасть, Николай Кирилович!

— Дасть царица... та що в Петербурзі. Невабаром вона зачне роздавати запорожські землі. Додасть та царица, що я знайшов її на Запорожу. Буду великим паном, а ти, Марто будеш велика пані.

— Ой, дуду, дуду, дуду, Яка була, така й буду!

заспівала. Яка була, така й буду! Николай Кирилович.

— Не кажи мені Кирилович... — Як то, не казати... чому? Ваш тато Кирило, отже ви по вашому-Кирилович. У Москалів така звичак, що...

Так, се по нашому. Але я тебе прошу, Марто, лише тебе, не зви мене так...

— Добре. Буду звати вас по нашому, Николай Филемонов... Фи...ле...монов?... Филе...

Дівчина приклала долоню до чола, як би нагадувала собі щось. І лице замрачилося.

— Ані Филемонов, Марто! Зви мене Николай,.. Никола... Кольо...

Марта не чула сих слів. Відняла руку від чола і глянула спокійно в його лице.

— Я, мабуть чула ваше прізвище, заки ще пізнала вас, Николай Кирилович Филемонов! Чи не стояли ви пару років тому назад гарнізоном в Полтавщині, на межі Запорожа?

— Був, був... Ти може чула про мене? Ручу, нічо злого. Як я тішуся, що я бодай з оповідання других твій старий знайомий.

Марта побліднла, подалася пару кроків взад і знов питала, цілком спокійно цідячи слово за словом.

— Чи то ви, майор Филемонов, проводили відділом Москалів, що на Правобічній окружив був село Березівку, весь народ вирізав і село спалив?

— То я... я Марто! Ми карали гайдамаків... Саме за се я став майором. Я не одно таке село спалив і вирізав. Бачиш, що я не звичайний собі офіцир, а грубша риба між ними. Про мене знає і дбає за мене сама царица...

— І ти, Николай Кирилович Филемонов, ти посмів перестуні пити межу Запорожа; посмів переступати пороги чесних Запорожців?!

Лагідні і спокійні її очи спалахнули огнем ненависти і погорди.

— Що тобі? Марто, схаменися... Тиж не гайдамачка... Ти шляхтянка.

Филемонов скочив за устулпою ючою і вхопив за рукав.

— Геть рука! З неї тече кров... Боже! Цілий рукав замарав кровю...

— Се не кров, Марто! Се не кров. То вишня упала тобі на рамя. Я вхопив руков і роздусив..

— Геть, геть! Се кров... З другої руки також кров юшить. Де ступиш, лишаєш кров... Диви на пліт... Куди ліз, тече кров!...

Филемонов метнувся до неї і вхопив її обома руками. Але лють і розпуку додали їй сил. Ударила його обома пястуками межи очи. Він на хвилю випустив її з рук.

— Гей, люди, сюди! — крикнула!

Филемонов отямився. Тут справу вже рішучо програв. Відвернувся і через пліт до коня. Перескакуючи пліт, крикнув до стоячої на тім самім місци:

— А ти таки будеш моя... сукo! І тамта сука буде моя!

Скочив у корчі, відтак на коня і почвалав у степ.

Калмик ждав на него при дорозі. Здивувався, що Филемонов вже коло него.

— Я не гадав, що так скоро справитеся. Злізьте. Нарадимося, чи їхати нам цілу ніч, чи переночувати десь тут близько. Мусите розповісти мені, від якого звіра гадаете зачинати.

— До чорта мені твій звір!

— крикнув Москаль. — Тепер треба мені утікати, щоби не спіймали. За мною мабуть погоня вже рушила.

— Погоня? А на щож би коня вкрали? Чей же Батюк не жартував. Застерігся, що позичченого вам коня полковник має завтра відзвітувати назад. Треба було купити якого. Полковник був би продав.

— Не через коня погоня. Ще гірше, бо через дівку. Кажу, втікати!

— Коли вже втікати, то втікаймо... За мною!

Крику Марти не чув у хаті ніхто, бо сад був великий, шумів вітер. І в хаті, по приїзді тілько осіб, був гамір. Перший поміґив Марту Недоля, бо стояв у комнаті проти дверий, що вели в сад. Марта ішла до хати хиткою.

— Що Марті?! — крикнув Недоля. — Ратуйте!

(Конець буде).

ШИФКАРТИ через ГАМБУРГ, АНТВЕРП, РОТТЕРДАМ, БРЕМЕН І ДАНЦІГ, продаємо по компаніїних цінах. Паспорти виробляємо до одного або двох днів. Посилаємо гроші до краю в долярах або марках по найвищім курсі й повною гварантією. По всякі інформації пишіть або звідзіть до:
EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY 115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДНЯ З НЬЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРГ ..... 3 класа $109.50
ДАНЦІГ ..... " ..... $109.50 + 5 податок
ЛІБАВИ ..... " $110.00

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ
„ПОЛЬОНІЯ" - - - - - 22. ЛЮТОГО
„ЕСТОНІЯ" - - - - - - 8. МАРТА

Тепер нова пряма лінія між Італією — Данціг — Галіфакс, Канада.

Зарезервуйте місце у наших уповноважених агентів у вашому місті, або BALTIC AMERICAN LINE, Inc., Gen'l Pass. Agents, 9 Broadway, New York City.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА СКРИПОК.

ВИРОБЛЯЄ НАЙЛІПШІ СКРИПКИ З НАЙЛІПШОГО ІМПОРТОВАНОГО ДЕРЕВА.

ПОСІДАЄМО НА СКЛАДІ ВЕЛИКИЙ ВИБІР СКРИПОК КРАСИВИХ — НІМЕЦЬКИХ І ЧЕСЬКИХ. — Пересилаємо по цінах поріжніх і гуртових. — Приймаємо в напрву всякі ушкоджені скрипки, поправляємо старі як і другі інструменти. Продаємо дерево на скрипки і другі части входячі в обсяг скрипок. — Гарантуємо наші скрипки, а в разі справедливої невдоволеності звертаємо гроші.

Гроші належить висилати на почтовий money-order, експресовий переказ або готівкою в реґистрованім листі. — На жадание висилаємо цінник.

Порученість ласкавим зглядам української публіки остаємося з поважанием Павло і Іван Гуменюк.

У всяких справах належить відносити ся до:
HOMENICK BROS., Violin Shop, 166 E. 2nd St., NEW YORK, N. Y.

МИХАЙЛО КЛИМ

НОТАР.

Продає шифкарти на всі лінії.
Сповідує Родини в краю.
Виготовує афідевіти, полагоджує всякі справи приватні і нотаріяльні.
Продає і купує доми, лоти, фарми.
Виробляє позички на доми, провадить купно і продажу домів, виробляє контракти, Асекурує будинки і посуди домові.
Посилає гроші до краю, скоро і безпечно.
Повірині йому справи повиголожує точно і совісно.
На всякі інформації зголошуватись вично або листовно до:

MICHAEL KLEM 4934 So. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.
Telephone: Prospect 5006.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЧІВ.

Книгарня Українського Народного Союза в Ню Йорку має найбільший склад а й вибір українських книжок і продає їх по можливо найнизших цінах.

Пишіть по каталог книжок на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, - - - New York, N. Y.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ

ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.
Шифкарти на всі найвигіднійші Кораблі.
Старанна опіка для родин.

Родимці! Бажаєте святкувати в краю надходячі СВЯТА, старайтесь замовити собі місце до відїзду, поневаже число відїжджаючих з кождим днем зростає.

Бажаєте вислати грошеву помічь оставшій в краю рідні, висилайте її сейчас, щоб рідня Ваша змогла в час еще на СВЯТА таку отримати.

За живо пораду по пинному відносить з повним довірем до спілої Вам старої фірми, где все полагоджуєсь точно і ретельно

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС БУДЕМО ВИСИЛАТИ

4 КАЛЕНДАРІ на рік 1922 за $1.50

Ілюстрований календар Т-ва „Просвіта" по 75 цнт. — Календар Тараса Чорнохліба по 60 цнт. — Календар Укр. Нар. Союза по 60 цнт. — Підручний календарик по 10 цнт.

Всі повищі календарі вишлемо за $1.50.

Пишіть на адресу:
"SVOBODA". 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

Telephone Circle 1418

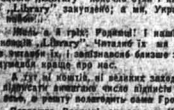

AREA AUTO SCHOOL

АВТОМОБІЛЬОВА ІНСТРУКЦИЯ.

Як ви є без роботи прийдіть до нас і научіться фаху щоб не потрібувати оглядатись все за звичайною роботою. Навчіться добрій механічній фаху, заробляючи від 40 до 50 дол. тижнево по закінченню студіювання яке гарантуємо.

ПАМЯТАЙТЕ що зими видасть, гроші не изуву прийдуть і засвітіть на службу автомобіля. Ми маємо найліпшого інструктора оглядаючи рідинчасно наші найновіші автомобілі і переконаєтесь як учите ваших учителів.

AREA AUTO SCHOOL, 146 West 50th Street, NEW YORK CITY

ПИЛЬНУЙТЕ СВОЇХ ПРАВ І КОРИСТАЙТЕ З НИХ!

РОДИМЦІ!!!

Зайдіть до-небудь до „Library" в Заучених Державах, то знайдете там книги, на англійській, французькій німецькій, італійській, російській, польській, чеській, турецькій — та Бог-зна що ще, але українських — значка не-дасть Ви! Чому воно так?... БО МИ НЕ ДБАЄМО ЗА СВОЇ ПРАВА. Всі читачі в „Library" шукаються за гроші-подарки, яких немало вже забрано і з українських! Кажуть другі видавательні від Громадських Управ, щоби в їх місцевій „Library" конечно були і книжки в їх рідній мові, — тому в їх книжки до „Library" заглядають; а ми, Українці що?... от, ми звичайно: Коби там хто, то-небудь!

А ось і в краю! Родимці! І нашій книжок, багато видавницві, цікавіше буде в нашій „Library". Читаючи їх ми свої діти, і наші діти, та ще й не один з чужинців, що знайомиться більше зі всім нам рідним і дорогим, є відтак, стане і думавій краще про нас.

А тут ні книжок, ні газетних заходів: Найдеться кілька слів просьби, на просьбу відповідь, а опісля ніякого слуху: ту просьбу доручити Громадській Управі; то знов, в тому полягають самі Громадські Управи.

Розважте, Родимці, сю справу: Чи не варта вона тих малого заходу? Та чи добре робить, що сю справу занедбуєте?... Кинуть з того краяда?... Стидьтеся...

Ой, не добре воно! Направте лихо хоч і спізнились! Зберіться двох-трох в Комітет, зайдіть до Громадської Управи, чи до Зарядy Вашої „Library", оповідайте, там ті і ще, є скарбу переховують в житті, а буде Вам за со честь і слава та дяка від рідного народа.

Ану, хто перший?

Пробою в англійській мові до Громадської Управи, виготовлю Вам руки, коли-ж, Вам воно потрібне до „Library" можемо доставити більше способів!

Ну, то до діла, Родимці!

По бажані оповістки пишіть на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, - - - New York, N. Y.

ПАРИЖСЬКИЙ ЛИС МИКИТА ЛЯНДРУ,

(Малий фейлетон).

Певна річ, що європейський загал цікавиться нині більше процесом Ляндру ніж конференцією в Вашінгтоні. Конференція „над розоруженням без розоруження", як її в Німеччині звуть, се тема для дипломатів, політиків; процес Ляндру се пожалана „духовна пожива" для жадібної сенсацій европейської публики! Нема часописи, щоби не заговорила довгими шпальтами про паризького злочинця, котрий перед грозячою смертю грає знамените ролю хитрого Лиса Микити і бавить паризьку сметанку і иньших нероб своїми дотепами і завдає своїми хитрими відповідями не мало клопоту присяглим судіям.

Ляндру, чоловік в сорокових літах, архітект, торговець меблями, сахариною і прочее, прочее,... відзначався тим, що умів, легко позискати довіря жінок старших і молодших, умів їх обмотати, облупити до цента а відтак відставити свої жертви на другий світ в спосіб до тепер еще не зовсім невно висліджений. Тактика его була проста: оголошував в часописях, що хоче женитися, що є заможним властителем віллі, підприємцем і т. д.; а на се, як звичайно, лакомилося немало. Ляндру вибирав найвідповідніщу жертву, а захопивши всьо рухоме і нерухоме майно в свої руки, виїздив з жертвою до своєї віллі, де жертва щезала. Закидувано йому, що усі свої жертви помордований краяв і палив в печи, в якій мабудь і липилися останки костий і зубів людських. В сей чи иньший спосіб щезло одинадцять жертв.

Головним доказом вини Ляндру є його записки, де занотовані поїздки Ляндру зі своїми жертвами і цінні карт железничних, з яких брав для себе подвійну геть і назад, а для своєї жертви купував лише поодиноку карту до своєї віллі знаючи, що обмотана мухa не вернеся вже з сітий паука.

Ціла справа булаби дуже легкою для судіїв, колиби були еще иньші докази, та їх майже нема. Дотепер жадна із пропавших жертв не дала про себе знаку життя; їх майно опинилося в руках Ляндру. Як однак щезли ті всі легковірні женщини, се знає лише Ляндру. І хотяй він пересидів 30 місяців в слідчій вязниці і обвинення взросло до величини грубих томів, то очевидних доказів на се, що Ляндру замордував ті всі жертви; еще нема. І тому Ляндру не дав за програну і на кождім кроці сміло викручувався або мовчав.

Кажуть, що мав він дар гіпнотизувати женщин і що тому залюбливалися в ньому. Та на се каже Ляндру: „Ви подивіться на мене; невжеж в таких як я залюбляються?„ — А миютого мав мати не більше ні менче як 283 авантур з женщинами.

Як хитро боронився сей Лис Микита, показують его відповіди на запити председателя. І так завзивав председатель, щоби Ляндру поясній що сталося з тими женщинами, що були у него в віллі. — На се Ляндру: „Я був лише торговцем меблів, приватні справи моїх клієнтів мене не займають".

„Тут ходить о вашу голову" каже председатель.

„Шкода, що немаю двох голов, щоби я міг вам служити одною", відповідає Ляндру.

А в иншім місце председатель хоче заскочити його і питає: „Скажіть, Ляндру, як ви властиво убили ті жінки?"

„Коли се так трудно пізнати, то чи не легше було би припустити, що я їх взагалі не убив. А коли я їх убив, то докажіть мені", відповіде холодно Ляндру.

Лікарі узнали Ляндру зовсім нормальним. На се говорить Ляндру, „Я дякую знатокам, що узнали мене за нормального, то бо такі злочини може поповнити лише божевільний".

„У вас знайдено книжки про великі трутини", каже председатель.

„Книжками ніхто не тротъ", відповідає Ляндру.

Свідки зізнають, що нераз дим із дому Ляндру був дуже непріємний. На се Ляндру має готову відповідь: „Певно, коли палиться сміття, то дим не пахне рожами".

На таких і тим подібних дрібязках, на перечитанню протоколів і переслухуванню свідків зійшов майже цілий місяць. По дня їхала паризька сметанка до салі розправ; що дня їхали цілі ряди автомобілів з жінками до Версаю, що показування Ляндру умисно фризированих і грав комедію. А конець тому? — засуд на смерть через зітнення голови. Усі присяжні судії підписали просьбу о оборону о помилування. Хто знає, чи Лис Микита таки не викрутиться?

По оголошенню вироку заминилася сала розправ в ресторацію. Паризька сметанка витягала всякі ястія і споживаючи так тяжко запрацьований дар божий і запиваючи вином, завела тиху розмову. А коли та тиха розмова зросла до такої сили, що аж стіни тряслися, з уст дижурного жандарма пішла в сторону сметанки рівнож не слаба просьба: „тихо, зволок!" Про сей комплемент, якого мабуть дуже давно не чула паризька сметанка, заговорила преса похваляючи жандарма за смілий виступ против голодних на сенсації нероб, що з салі розправ роблять корчму.

Юрко.

SYRACUSE, N. Y.

Товариство співацьке „Боян видграє представленне „БЕЗХАЛЬНА". Дня 5-го лютого, в салі Карого, в церковній гали на розі Wilbur Ave. & Tompkins St., дня 5. лютого. Початок точно о годині 7.30-мечер. Вступ 35 і 50 цнт. Запрошуються всіх громадян на сю гарне представленне. Дирігент Осип К. Заремба. 27-28

НЕ МІГ ІСТИ.

Пан Василь Яремчик, 136 River St., Olyphant, Pa., пише слідуюче: „Я був так хорий, що не міг їсти. Бо не було в мене жадного апетиту. Попробував я Ваше Босакове Гірке Вино і тепер єсьм здоровим чоловіком та мало дорбив апетит і поручаю Вам тим всім моїм приятелям і нашим людям". Переконанне пана Яремчика повинно бути указівкою для них, котри в хорі і не мають апетиту. Босакове Гірке Вино Вині знайдете майже той лік, котрий здубить Ваш тілесний систем, додасть Вам охоту до їди так, щоб могли пастися до сита що прийде Вам на стіл. Не мусите сідати до стола обвязкуючи ся їсти що, лишень уживайте Босакове Гірке Вино а побачите як все до Вас смакуватиме. Босакове Гірке Вино ще ніякому не шкодило, уживайте його сейчас. Замовіть собі його у Вашого шинкаря або пишіть до нас жадаючи собі товаром „Пробівника до будучности".

Bosak Manufacturing Co., Scranton, Pa. —Adv.

ВІД 10. СІЧНЯ С. Р.
ДОК. МЕД. ИЩУ КАДЕЦЬ
50 ST. MARKS PL. (8th St.)
коло Другої Евені
буде приймати щоденно від 11—1 попол. й 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 попол.
Телефон: Dry Dock 1118.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНІХ ХОРОБ І АКУШЕР.
Родини приняті: від 9. рано до 9. вечер, й неділі до 4. попол.
117 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги очей, вух і горла, як внутрішні так і зовнішні. Переводить операції. Дає науками безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
204 2nd AVENUE,
между 12-го и 13-ю улицею
NEW YORK, N. Y.
Годзина офісової: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1322 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЖЧИН І ЖЕНЩИН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ, ЗАСТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЖЧИН
ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.
Dr. ZINS
110 EAST 59th STREET,
NEW YORK
Год. від 8. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ВІД ЗАРЯДУ КНИГАРНІ У. Н. СОЮЗА В НЬЮ ЙОРКУ.

В книгарни У. Н. Союза в Ню Йорку є то ціле всі книжки, що були в книгарни „Свобода", але є ще і иньше число таких книжок, яких в книгарни „Свобода" домині не було. Тих книжок нема подиві в каталогу книгарні „Свободи".

Усі бажаючі людей має у себе каталогу книгарні „Свобода". Тих людей належно повинно єще книжок, яких в каталогу „Свободи" нема, але можуть в книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, їх можна замовити праз з виписки, що є в каталогу книгарні Свободи.

Усі бажаючі людей має у себе каталогу книгарні „Свобода". Тих людей належно повинно єще книжок, яких в каталогу „Свободи" нема, але можуть в книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, їх можна замовити праз з виписки, що є в каталогу книгарні Свободи.

Ось ті книжки:

Кальницкого в книзі опов. Ів. Франка. — Ціна	25
Біля машини, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	10
Брати Мотрії, повість з життя опришків, Р. Кінашівського (переклад Ю. Сірого). — Ціна	$1.00
Варвара Убрик, оповідання з життя в каторзі. — Ціна	25
Вариті в 1906 році. — Ціна	10
З Міх буремних днів, драма, ч. 1. — Ціна	35
Великий сонник. — Ціна	20
В тумані, оповідання, Л. Андреєва. — Ціна	20
Голод, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	20
Гуцул, Сапери, Пан — Ціна	20
Дарлінгова Емілія Ферріса (переклад з франц.). — Ціна	20
Два вуйки. — Одна жінка, оповідання Е. Вені (переклад Ол. Кобилянської. — Ціна	20
Дві могилі, оповідання з сибірського життя, І. Корольченкого. — Ціна	10
Для домашнього огнища, повість, Ів. Франка. — Ціна	85
Домашня кухня, або як варити і печи, Леонтина Лукашівської. — Ціна	85
Еволюція в образах Д. Гавда. — Ціна	$1.25
Естетика, повість з перших часів християнства, Христа фон Вільд. — Ціна	25
Євгенія, мученица на дарськім острові, з віхенського переклав М. Ц. В. Яворівський. — Ціна ..	10
Життя і наука грецького філософа Сократа в відношенню до нашої доби історії фільозофії, М. Загірні — Ціна	10
Життєпис чорта М. Шустановича. — Ціна	10
Записки мужицькі, В. Винниченка. — Ціна	10
Збірка оповідань для української молодежи. — Ціна	10
Збірка оповідань з циклю „Русь" і „Україна" пр. Л. Цегельського. — Ціна	10
З журбой радість обнялись, збірка віршів, О. Олесь. — Ціна	10
Ілюстрована свята інквізиція, страшна смерть за віру в Бога. — Ціна	10
Ілюстроване українське письменство в життєписах др. М. Павлика. — Ціна	$1.50
Історія о золотокудрім дівчаті — Ціна	10
Історія паризької комуни. — Ціна	10
Каменярі, мутний потік, страшна кружка за 1919. — Ціна	$1.00
Карл Маркс, його життя і наука, Е. Мілі Гекера. — Ціна	10
Кедь вівцями, оповідання, Ів. Франка. — Ціна	10
Коротка хрестоматія Укр. мови ІІ. Ст. Смаль-Стоцького. — Ціна	10
Коротка граматика Укр. мови ІІ. Ст. Смаль-Стоцького. — Ціна	10
Короткий огляд українського письменства від 11-го до 18-го століття, Ол. Барвінського. — Ціна	$2.50
Короткий виклад політичної економії А. Богданова (переклів М. Л.). — Ціна	10
Кровавий шлях (Некрізом Розвис) в 2-ох частях, К. Дойл. — Ціна	20
Кузьма Грищук, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	10
Латачия, оповідання, Володимира Б. — Ціна	10
Лубенський Монастир, веселі оповідання, Ол. Лотоцького. — Ціна ...	10
Марусин, повість, Гр. Кв. Основяненка. — Ціна	10
Методична граматика Укр. мови ІІ. Ст. Смаль-Стоцького. — Ціна	10
Молодий вік, оповідання для молодіжи Ів. І. — Ціна	10
На новім шляху, збірка поезій, О. Олесь. — Ціна	10
Наречена, оповідання, Георгія І. Чупринки. — Ціна	10
Наука о ввязненість, популярно-наукова розправа, др. Георгія Гришенського. — Ціна	10
Народні казки ч. 1. — Ціна	10
Народні казки ч. 2. — Ціна	10
Начерк статистики і фінансів України, др. Кость Лучаковського. — Ціна	10
Наше рідне слово, Географія України, її характер і України, Польща, і Москаль, Записки проф. М. Возняка. — Ціна	10
Незвичайні дива природи А. П. Нечаєва. — Ціна	10
Не подавайся і не піддавайся, Записки з емігрантського життя, др. А. Чайківського. — Ціна	10
Нетяга А. Свидерів, в оправі. — Ціна	$1.50
Нечуй-Левицький, Ів. Франка, А. Кримського. — Ціна	10
Нещасні, повість з часів боїв Мих. Драгоманова. — Ціна	10
Оповідання про заздрих богів Мих. Драгоманова. — Ціна	10

Та найкраще буде, що хто хоче замовляти книжки з книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, нехай напише просьбу до каталіог хоть книгарні, то безпереволочно вишлемо його.

У всіх справах, доторкаючих книгарні і друкарні У. Н. Союза в Ню Йорку належить удаватись на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, - - - New York, N. Y.

ЛІКАРСЬКІ ЗІЛЛЯ
КИТАЙЦЯ
ЛІКУЮТЬ ВСЯКІ ХОРОБИ ЛЮДСЬКОГО ТІЛА
ВИШЛЕМО КОЖДОМУ
ДО КРАЮ
ЗА $2.75 ПО
CHONG LEE

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОГО ДУХОВЕНСТВА В ГАЛИЧИНІ.

Старокраєві часописі доносять. Всі три гр. кат. ординаріяти, т. є. митрополичий у Львові і обі епископські в Перемишлі і Станиславові відділи кали солідарно своїх відпорників зі Краєвої Шкільної Ради (перехрещеної Поляками на Куратторію львівського шкільного округа) з всіх окружних рад шкільних (названих Поляками повітовими шкільними радами). Ординаріяти — се ієрархічні тіла, що займаються виключно справами церковними, а їх відпорчники в шкільних радах мають стояти на сторожі прав віри гр. кат. обряду в шкільництві. Видко що в тих радах не тільки встановано національні права України, але і права гр. кат. вірних так потонтано, що церковні власти мусіли в оборону прав гр. кат. церкви і її вірних виступити этаким енергічним протестом, який тільки можливий в таких ненормальних часах, а саме, відкликали всіх своїх відпорчників із шкільних рад.

Сей протест гр. кат. ординаріятів — се новий доказ, що відносини в Галичині на всіх паринах прилюдного життя просто невиносимі, та що розвязка східно-галицького питання сталась так актуальною, що не терпить проволоки. Поміч національної нетерпимости шалів там і така релігійна нетерпимість, що церковна влада була приневолена хопитись послідного оружя в оборони прав своїх вірних. Сей протест мусить зробити своє вражінне на всіх тих міжнародних чинниках, в яких руках лежить доля Східної Галичини. Се протест є теж рішучим запереченнем всіх тих штучно фабрикованих чуток, перепачкованих навіть до загранічних часописей, неначеб українське духовенство відхилялось від політичної лінії, якої придержуються всі вірні гр. кат. церкви. Духовенство бажає згоди з Поляками, але згоди правдивої, опертої тільки на повнім нічим необмеженім праві про самоозначенне українського народу.

ЛІБЕРАЛИ ОБНЯЛИ ПРАВИТЕЛЬСТВО В КАНАДІ.

ОТАВА, Інтеріо, столиця Канади, 19. січня. — Нині відбулась номінація кандидатів у чотирнайцяти федеральних округах, де оголошено доповняючі вибори і де мали кандидувати нові міністри з кабінету Мекензі Кінга. В тринайцяти округах проти міністрів се було поставлено ніякого противного кандидата і через те оголошено міністрів вибраними через аклямацію. Проти премієра Мекензі Кінга виступив консервативний кандидат Армстронг.

Окрути, в яких були проголошені доповняючі вибори, були розложені так: пять в Квібеку, пять в Онтеріо, два в Новій Скотії, один в Ню Брансвику і один в Саскечевані.

ОТАВА, 20 січня. — Армстронг, який був виставив свою кандидатуру проти премієра Мекензі Кінга в окрузі Норд Йорк, зголосив нині своє уступленє з виборчої боротьби і через се проголошено премієра вибраним через аклямацію. Армстронг уступив під напором Мекензі і за те мабуть не будуть ліберали внеслувати проти Мекензі в окрузі Гренвіл, де він кандидує.

ДО КРАЮ
можемо вислати кождого хто схоче працювати на рибацькім кінци годин кожно дня летнім часом. Платіжня за виїзд полагоджено по прибутю до нас. Зверніться до:
GREENWICH LABOR AGENCY,
120 Greenwich Street,
New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ українсько-польський ресторант. Голоситись пів ч. 105. St. Marks Place (E. 6th St., New York City. 25-27

ДЯКОУЧИТЕЛЬ з добрим тенорним голосом, знаючий вже своє діло як слід, пошукує посади. Ласкаві зголошення прошу слати на Diakowetzky, 6 Ave., Johnstown, Pa. 26-28

В. ТЕОДОР ЛУЦЬК. Маю для Вас лист від п. І. Старух. Напишіть свою адресу. В. Lutsk, 167 Liberty Street, Bloomfield, N. J. 27

ДЯКОУЧИТЕЛЬ іспитований, пошукує посади при гр.-кат. церкві. Є вповнені документи в учительскої семінарії, хорову, тарантівській школи, давніше представлень концертів і т. п. Як дасте ласкаво знакомити з своїми свідоцтвами. Адресувати: Joseph Dzurynych, 224 Main Ave., Johnstown, Pa. 23-27

Пошукую свого рідного Степана з Бучача. Хтобі о нім знав або сам, прошу голосити до: Wasyl Stachechen, Ukr. Tabor B. 8. 22, Josefov, Czechoslovakia.

Пошукую свою сестру Анну Фрєєк з села Кідашина, пов. Бучач. Хтобі о ній знав або сам, прошу голосити до: Wasyl Kuziw, Ukr. Tabor B., c. 24, Josefov, Czechoslovakia.

Пошукую свого рідного брата Степана Рогозького з села Станиш, пов. Калуш. Хтобі о ним знав або сам, прошу голоситися до: Josef Kuziw, Ukr. Tabor B. 8. 22, Josefov, Czechoslovakia.

Пошукую свого брата Дмитра Коваж з села Росішої, пов. Богородчани. Хтобі о ним знав прошу голоситися до: Wasyl Kaniuk, Ukr. Tabor B. 8. 22, Josefov, Czechoslovakia.

Пошукую своїх кревних, а се: Томаша Писарського і Ганни, його жінки, рідних Емілія Ценц, всі з села Кроснянки, пов. Добромиль. Вони вийшли з Галичини в Декабрі, 1914 р. і в короткім повідомленю по вихатах, загаданій світовою війною в чужину. Голосіться прошу до: Ivan Potocky, Tabor B. 8. 21, Josefov, Czechoslovakia.

Пошукую своєї тітки Анелі Кедик з села Ходовець, пов. Борщів. Вона виїхала до Канади. Хтобі про ню знав або сам, прошу голосити до: Wasyl Pankiw, syn Hryca, Co. voj. Stanislawski Okruh v Milovicach, p. Lisa u Lib., Czechoslovakia. Канадійські часописи прошу о передрук.

Пошукую своїх братів і сестри: Івана, Грицка і Марисю Чичій з села Пнятинець, пов. Ст. Самбір. Хтобі про них знав або сам, прошу голосити до: Ignat Czuzy, Voj. Stavebni Okruh, Milovice, p. Lisa u Lab., Czechoslovakia.

Пошукую своїх братів і сестри: Івана, Грицка і Марисю Чичій з села Пнятинець, пов. Ст. Самбір. Хтобі про них знав або сам, прошу голосити до: Ignat Czuzy, Voj. Stavebni Okruh, Milovice, p. Lisa u Lab., Czechoslovakia.

Пошукую своїх братів і сестри: Івана, Грицка і Марисю Чичій з села Пнятинець, пов. Ст. Самбір. Хтобі про них знав або сам, прошу голосити до: Ignat Czuzy, Voj. Stavebni Okruh, Milovice, p. Lisa u Lab., Czechoslovakia. Канадійські часописи прошу о передрук.

Пошукую своїх братів і сестри: Івана, Грицка і Марисю Чичій з села Пнятинець, пов. Ст. Самбір. Хтобі про них знав або сам, прошу голосити до: Ignat Czuzy, Voj. Stavebni Okruh, Milovice, p. Lisa u Lab., Czechoslovakia.

ДМИТРО ПАНЮКИН,
родом з Кившини, був обер-конструктором на Волзькавській залізниці, зволить подати свою адресу: E. Sokovitch, Berlin, Uhlandstrasse 32, Germany. 27-28

РОДИМЦІ ПОЗІР! З причини нигди до краю, хочу спродати свою фарму котру спродам понище вартости. Фарма в добрі веселі і урожайній околиці, 275 акрів поля, 155 акрів пашки, добрі будинки, дім на 9 кімнат, всі добрі господарські знаряди. Фарма 2 милі від містечка, ціна $11.500, $3.000 або $3.500 вклату, а решта може легні сплатити. Се дуже добра фарма на двох до сьолки. Хто хоче набути добру господарку, нехай пише до мене, по інформації. Адресувати: Stefan Ficyk, Box 104, Boonville, N. Y. 27-28

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В PROVIDENCE, RHODE ISLAND.

Перша українська крамниця і бічерня зістала отворена на South Providence під числом 49 Bogman St. Українці можете тепер дістати всякі найлішні і свіжий товар як різнюк родів. Родимці! Ідіт за кличом: „Свій до свого!" 26-27

МАКСИМ РОК.

НОВА ЛЯМПА ПАЛИТЬ 94% ПОВІТРЯ

Перевисока ефективність і газ.

Нове одійна лямпа, яка дає подиковижно ясне, приємне біле світло, палить лише як газ або електрика, буває в трьох і пятьох ліхтарних розмірах. Держать з 35 переверзаючим управлінням, тепами і знайдена як чисто-як 10 звичайних одійних ламп. Світить без смороду, диму, і не треба пампованя, не треба чистити. Палить 94% повітря і 6% звичайної нафти (тутешній газ).

Винахідник К. О. Johnson, 609 W. Lake St., Chicago, хоче, щоби висвітлили на 10 день пробу ЗАРОМ, щоби мати дати одну ЛАРОМ першому зголошеній в кождій місцевости, хто пришле йому найскорше доказ. Пишіть дисть по всі подробниці. Також напишіть його о пояснення, як можете давати агентуру і без докладу та гроші, заробити $250 до 500 місячно. 25-27

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Перукарі
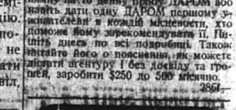
Без різниці з котрій сторони Цілого або окремі мешкає, тільки вдобре ознайомлений. Пишіть до мене всі подробниці. Також напишіть його о пояснення, як можете давати агентуру і без докладу та гроші, заробити $250 до 500 місячно.
2231 W. Chicago AVE.
Tel. Seeley 4252 і West 6057